

OREBLADET

Medlemsblad for

Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening

Årg. 9

Nr. 1 – 2006

OREBLADET

Orebladet utgis av:

Norsk botanisk forening, Trøndelags-
avdelingen (NBF-TLA)

Postadresse: Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim

Besøksadresse: Erling Skakkes gt. 47A
ISSN 1501-4924

Redaktør

Svein Terje Båtvik

Abonnement

Bladet utgis med to nummer i året. For
medlemmer av Trøndelagsavdelingen
av NBF inngår Orebladet i
medlemskapet.

Abonnementspris for ikke-medlemmer
er for 2005 kr. 75,-.

Manuskripter

Manuskripter kan sendes som Word-fil
(versjon 2003 eller eldre), gjerne som
vedlegg til e-post, til:

nbf.tla@vm.ntnu.no eller til
svein-t.batvik@dirnat.no.

Bruk skrifttype Times New Roman i
størrelse 12 gjennom hele teksten.

Enkel linjeavstand. Overskrifter
utheves. For de som ikke har tilgang på
PC kan manuskripter sendes
maskinskrevet eller tydelig
håndskrevet.

Norske plantenavn skal brukes der
disse finnes. Eventuelle latinske navn
skal stå i kursiv etter det norske navnet
uten bruk av bindestrek eller parentes.

Illustrasjoner

Redaksjonen ønsker illustrasjoner i
form av strektegninger, diagrammer og
foto (både digitale, papirkopier og
dias). Merk foto som skal returneres
med navn og returadresse.

Frist for manuskripter

Vårnummer: 1. april

Høstnummer: 1. november

Styret i NBF-TLA:

Arne Sigurd Odland (leder)

Egil Ingvar Aune (sekretær)

Linda Dalen (kasserer)

Trygve Devold Kjellsen

Sverre Lundemo

Berit Forbord Moen

Ekspertkomiteen:

Anders Lyngstad

Trond Einar Brobakk

Dag-Inge Øien

Revisorer:

Per Arild Aarrestad

Bodil Wilmann

Forsidebildet viser vårkål *Ranunculus ficaria* som det er en artikkel om i dette nummeret av Orebladet. Foto: Svein Båtvik

Tegningene i bladet er laget av
Dagny Tande Lid og er gjengitt
med tillatelse.

Lederen har ordet:

Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening har lagt bak seg en lang vinter med flere vellykte medlemsmøter. Foredragsholderne takkes for fremragende innsats, likeså alle fremmøtte tilhørere som finner veien til våre månedlige tilstelninger på Suhmhuset.

Sen vår til tross, vi forventer en blomstrende feltsesong – for øvrig en optimisme som er fagbotanisk basert. Således kunne leder for pollenvarslinga i Norge, Halvard Ramfjord, på vårt forrige medlemsmøte dokumentere en stadig tidligere vår, bl.a gjennom pollenkurver for hassel og or. Samtidig uttrykker en økende amplitude at vintrene med regelmessige mellomrom også blir både lange og kalde - som i år.

En slik utvikling antas å være forårsaket av drivhuseffekten, som også truer det biologiske mangfoldet, noe som for så vidt ikke bare angår botanisk interesserte. Men spesielt for vår forening har denne problemstillingen både fagbotanisk og organisatorisk interesse, gjennom rødlisteprosjektet og NBFs medlemskap i SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold). På bakgrunn av temaets betydning både faglig og organisatorisk, avvikler foreningen et ekstrapl møte den 6. juni i år i Suhmhuset. Foredragsholder blir Even Woldstad Hanssen, daglig leder av

rødlisteprosjektet, der vi også har invitert innledere med alternative perspektiver. Siktemålet med møtet er en oppklarende debatt som skal bidra til at foreningen gjør riktige veivalg videre – i et svært viktig organisatorisk spørsmål.

For første gang i NBFs 70-årige historie, skal det avholdes samlet landsmøte der utsendinger for alle lokalavdelingene møtes ansikt til ansikt. Dette vil være en stor fordel med hensyn til den interne kommunikasjonen – ikke minst relevant i et spørsmål som temaet ovenfor. Trøndelagsavdelingen blir for øvrig godt representert med to av i alt 18 stemmeberettigede representanter på dette møtet. Antall landsmøtedelegater fra hver grunnorganisasjon beregnes etter følgende system: Én delegat per grunnorganisasjon pluss én delegat for hver påbegynte 100 medlemmer utover de første 99. Dette første landsmøtet i NBFs historie

skal avholdes på Bolærne i Nøtterøy kommune i Vestfold 19.-21. mai.

Lokalfloraprojekt er av interesse for mange av våre medlemmer, og styret vil i løpet av våren utrede spørsmålet om snarlig gjennomføring av et slikt prosjekt. Medlemmene vil bli orientert underveis, på medlemsmøter og per e-post, og ellers tatt med på råd angående opplegg for dette prosjektet.

Videre i dette nummeret av Orebladet finner dere foreningens program for resten av året: Program for sommerens ekskursjoner, for høstens medlemsmøter og program for villblomstenes dag - som i år vil bli avviklet den 18. juni. I år satser vi mer enn noen gang på villblomstenes dag, med et rekordartet antall turer.

Vi håper med dette å presentere et variert tilbud til alle botanisk interesserte, av botaniske smakebiter og ellers at det som gjelder organisatoriske forhold blir ivaretatt på en motiver og ryddig måte.

VEL MØTT!

GOD SOMMER!

GOD FELTSESONG!

Arne Sigurd Odland
Leder i Trøndelagsavdelingen, NBF

Ekstra medlemsmøte 6. juni

Tirsdag 6. juni: Rødlisteprojektet og SABIMA og NBFs rolle i kartlegginga av det botaniske mangfoldet

Even Woldstad Hanssen er prosjektansatt i SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold) som prosjektkoordinator for botanikk innen kartlegging av rødlistearter. Han har kontor på Universitetets naturhistoriske museer (NHM) og botanisk hage på Tøyen i Oslo. I foredraget vil han fortelle om arbeidet i rødlisteprojektet og hvordan han ser på SABIMA og medlemsorganisasjonenes rolle i dette og liknende prosjekter.

Medlemmer i NBF-TLA har, både i Orebladet og på årsmøtet i 2005, stilt spørsmål om og kritisert SABIMAs rolle i oppdragsprosjekter, og vi har derfor også invitert innledere med alternative perspektiver for å bidra til en oppklarende debatt. Detaljene om hvem som eventuelt blir mot- eller tilleggsinnleder(e) er ikke avgjort, så følg med på våre web-sider http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/nbf_tla/ for mer informasjon. Vi tar også sikte på en annonse i Adresseavisen.

Møtet starter som vanlig kl. **19.00**, og blir holdt i auditoriet i Suhmhuset (Vitenskapsmuseet), Elvegata 6 i Trondheim.

Flere gule vårgleder: Maigull, gullstjerne og vårkål

Av Eli Fremstad og Egil Ingvar Aune

Gult er kult; det er vårens farge. I fjor skrev vi om de gule vårprimulaene: Kusymre, marianøkleblom og hageprimula (Fremstad & Aune 2005), og senere kom en artikkel om gulveis i Blyttia (Fremstad et al. 2005). Men det er flere gule blomster å glede seg over tidlig i sesongen. Aller først kommer hestehov, som fra å være den mest omtalte og avbildete når snøen bråner, går over til å bli skjelt ut når bustehodene er blitt snaue skaller og bladene dekker leirskråningene. Så kommer de slag i slag, de andre gule; maigull, gullstjerne, vårkål, nyresoleie og en og annen tidlig løvetann inntil husveggen. I hagen lyser det gult i påskeliljer, vinterblom og gule krokus. Har vi glemt noen?

For noen år siden oppfordret Bele (2002) medlemmene av Trøndelagsavdelingen til å ta opp maigull som årets plante og melde om funn. Om Trøndelagsavdelingen fikk inn noen data i den forbindelsen vet vi ikke, men herbariet ved Vitenskapsmuseet (herbarium TRH), som medlemmene "sogner til" og burde ha deponert sine funn ved, fikk ikke inn ett eneste belegg.

Arten har vel gått for å være vanlig og uspenkende, og den er ikke samlet mye. Det samme var tilfelle for gullstjerne og vårkål. Nå har imid-

lertid én av oss (EF) samlet disse tre jevnt og trutt de siste 8-10 årene. Det er fint å cruise rundt i vårlandskapet, og siden det ikke er så mye annet å samle, så spiser fanden fluer i mangel av noe annet.

Kartgrunnlag

Hva forteller herbariebeleggene oss om artene? Hvor vokser maigull, gullstjerne og vårkål i landsdelen? Vi har laget kart for artene i Trøndelag og Møre og Romsdal. Herbariebelegg i TRH er som vanlig grunnlaget for utbredelseskartene vi lager, men nytt å året er at vi også har fått med lokaliteter fra krysslister. TRHs krysslisterarkiv er blitt digitalisert, men det er et stykke frem til systemet er fullt operativt. De tre kartene vi viser her, er TRHs første forsøk på å utnytte krysslisterdata i kartproduksjon.

Maigull *Chrysosplenium alternifolium* (figur 1) finner vi i fuktige senkninger, langs bekkkanter, sig og surkl. Den hører hjemme i fuktig, næringsrik granskog, gråor-heggeskog og annen godjords-skog. Maigull er en typisk vårplante, og ofte visner den ned ganske fort. I nordvendte, kjølige liewe planteliv kommer sent i gang, kan en imidlertid finne maigull ganske lenge utover sommeren, ofte sleivete og avblekete, med frøene liggende i åpne

”skåler”. Maigull har tilpasset seg det våte ved at frøene skvetter ut når skålene treffes av vanndråper.

I de senere årene har vi lagt merke til at maigull mange steder markerer seg som store, gulgrønne flekker i plener. Vokste den slik før? Er det blitt generelt fuktigere rundt oss, eller er det blitt flere dårlig drenerte plener? Uansett, i lavlandet rundt Trondheimsfjorden er den nå ofte å finne i plener der den brer seg utover før grasplantene har startet veksten.

Maigull kan også vokse nedetter berg som er konstant fuktig. Et annet voksested som er lite påaktet, er kilder i lavlandet. Det bemerkes ganske kort av Nordhagen (1943), og Moen (1977) beskriver kildesamfunn med maigull fra Kaldvassmyra i Verdal. En vårtur på kildemyrer kan kanskje gi utbytte for den som måtte starte maigulljakt i år.

Maigull går, som gråor, opp i mel-lomboreal vegetasjonssone (Moen 1998), men flere steder i Trøndelag også opp i nordboreal sone. TRH har belegg fra 960 moh. i Røros og 900 moh. på Kongsvoll i Oppdal. På Kongsvoll vokser den i bekkkanter og fuktige søkk i beitemark ved fjellstua, og den lyser gult også i det vesle høystaudebedet ved inngangen til fjellhagen. Her blir den snart overgrodd av andre planter, men da har den gjort sitt for å føre livet videre. For mange trøndere virker maigull så dagligdags at de kanskje

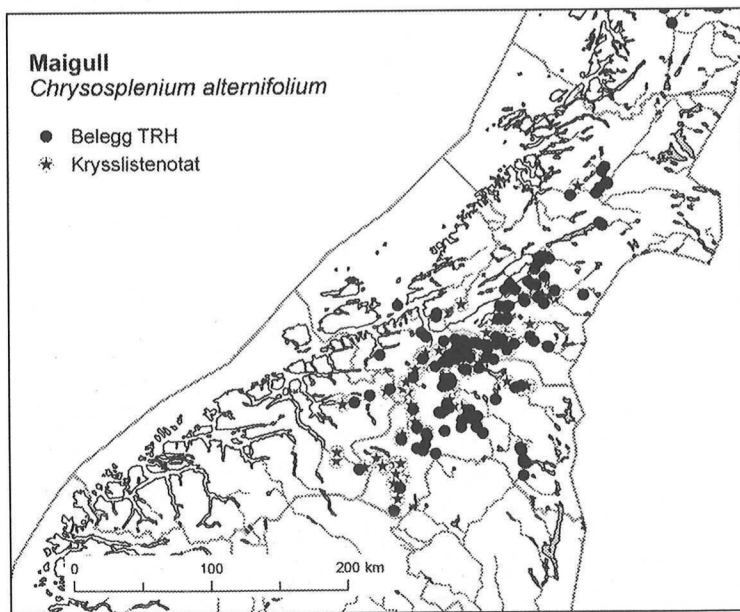
tror den vokser ”over alt”. Men en skal ikke lenger enn til Grane sør i Nordland, før den når nordgrensen sin i innlandet. Langs kysten går den til Vesterålen, og den har en utpost i Tromsø, men det er mulig at forekomstene nord for Grane skyldes spredning fra hager (Lid & Lid 2005).

Kartbildet (figur 2) viser et kraftig tyngdepunkt i belgg og registreringer på sør- og østsiden av Trondheimsfjorden og svært få funnsteder i kyststrøkene og i store deler av Nord-Trøndelag. Der utgjør Overhalla – Grong – Høylandet en slags utpost i forhold til de ganske tette forekomstene fra Steinkjer og sørover.

Mest påfallende er likevel de svært sparsomme opplysningene vi har om maigull fra Møre og Romsdal. Dette bildet kan umulig gi tilnærmet riktig bilde av artens utbredelse i fylket? Skjønt, den står ikke i Stueflottens (2002) liste for Rauma der det burde være flust av egnede voksesteder for den. Og den er ført opp som regionalt sjelden og hensynskrevende av Gaarder & Jordal (2003) som angir øvre del av Sunndal som ”kjerneområde” for arten i Møre og Romsdal. Dit bør også Surnadal – Rindal regnes (figur 2). Gaarder og Jordal (2003: 38) har vrakket funn av maigull i Herøy og Molde, og vårt kartbilde gir ikke mye støtte til å godta arten derfra uten videre. Men desto større grunn er det til å lete etter maigull i Møre og Romsdal.

Figur 1. Maigull *Chrysosplenium alternifolium*. Foto: Eli Fremstad

Figur 2. Utbredelsen av maigull *Chrysosplenium alternifolium* i Midt-Norge basert på belegg og krysslister i Trondheimsherbariet

Gullstjerne *Gagea lutea* (figur 3) er også en art for godjords-skoger, alt fra gråor-heggeskog til alm-lindeskog og fuktigere typer med ask, og den kan vel finnes i rike blandings-skoger. Likevel er den kanskje vanligere i grasrik mark, så som veikanter, gamle enger og beitemark (som ikke er grodd for mye igjen eller er blitt invadert av høyvokste, næringskrevende arter) og plener. Den er ikke uvanlig i grasmark på kirkegårder og i parker i Trondheim, og vokser slik også mange andre steder. Den kan godt finnes i de samme områdene som maigull, men vokser på bedre drenert og relativt dypere jord. Den trenger litt jorddybde for å sikre løken for god overvintring.

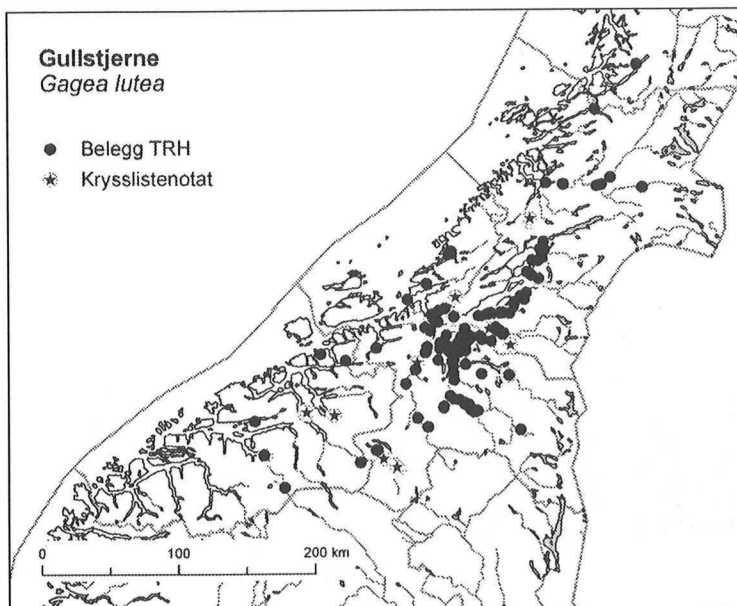
Gullstjerne er vanligst i lavlandsstrøk (figur 4). De fleste beleggene i TRH er fra under 300 moh., men Jarle Holten har angitt den på en rekke krysslister fra 700-900 moh. i

Oppdal. Det er noe under den nasjonale høydegrensen ved nesten 1000 moh. i Oppland (Lid & Lid 2005). Nordgrensen har gullstjerne, som maigull, i Tromsø, men det kan vel tenkes at den ikke er særlig vanlig nordover.

Kartbildet for gullstjerne er ikke så ulikt det til maigull, men litt mer begrenset; det er litt åpnere, prikkene går litt kortere oppover dalene i Trøndelag, og det er litt flere prikker på kysten av Sør-Trøndelag og Nordmøre. Men også for gullstjerne er det få belegg og krysslisterdata fra mye av Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal. I sør skal den finnes i "mye av fylket, men mangler på ytre søre Sunnmøre" (Gaarder & Jordal 2003). I Rauma finnes den "spredt til sjelden i lavlandet" (Stueflotten 2002). Så er det kanskje riktig det floracn sier: "sjeldsynt på Vestlandet" (Lid & Lid 2005).

Figur 3 (nederst på forrige side): Gullstjerne *Gagea lutea*. Foto: Eli Fremstad

Figur 4. Utbredelsen av gullstjerne *Gagea lutea* i Midt-Norge basert på belegg og krysslister i Trondheimsherbariet

Vårkål *Ranunculus ficaria* (figur 5) kan dekke bakken helt, med mørkegrønne, glinsende blad tett i tett og masser av gullgule blomster. Den kan starte veksten tidlig ved hjelp av klubbeformete røtter som er stinne av opplagsnæring. Og underveis danner den yngleknopper i blad-hjørnene, og de kan spire til nye planter. Etter blomstring visner den forholdsvis fort ned og forsvinner helt utover sommeren. Den må tas på fersken ganske tidlig i sesongen.

Vårkål vokser på leirete, frisk eller fuktig jord, det være seg i skog-

kanter, gråor-heggeskog, edelløvskog, bekkekanter, plener i parker og anlegg, grasmark i veiskråninger m.m. Den er for eksempel en av masseartene i vårfloraen i Domkirkeparken i Trondheim og er temmelig vanlig i byen for øvrig, spesielt i de lavestliggende områdene med leirjord. Den kan godt inngå i samme skogbestander og grasmark som maigull og gullstjerne. Økologien deres har likhetstrekk, men vårkål er sterkere bundet til tung, leirrik jord enn de to andre. Den synes å avhenge av jord med relativt høy og stabil fuktighet.

Figur 5. Vårkål *Ranunculus ficaria*.
Foto: Eli Fremstad

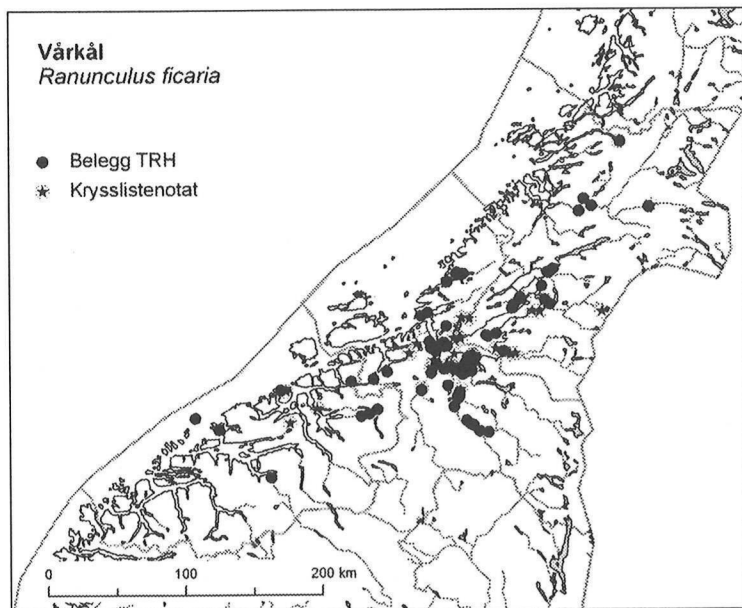
Kartbildet (figur 6) viser en enda større konsentrasjon til lavlandet enn for maigull og gullstjerne, med tyngdepunktet i utbredelsen i Trøndelag opp til 150-200 moh. Norsk høydegrense angis til 580 moh. i Buskerud av Lid & Lid (2005), mens 420 moh. er det høyeste i TRHs data (krysslisteangivelse fra Leksvik ved Dag-Inge Øien). Også vårkål finnes spredt oppover Nordland og har en "utpost" i Tromsø.

Vårkål er altså ganske vanlig i lavlandet i Trøndelag, og mer utbredt enn kartet viser, for den er lite samlet. For Møre og Romsdal er bildet helt misvisende, for herfra har vi

svært lite data i form av belegg og krysslisterregistreringer. Av de åtte beleggene vi har fra Møre og Romsdal er tre samlet under EFs vårlige utflukter de seneste årene og tre av EIA i forbindelse med kommunale mangfoldprosjekter. Mens maigull og gullstjerne muligens er sjeldne eller mangler i kyststrøkene, er det ikke tilfellet for vårkål. En art som finnes i dalstrøkene og går ut til Ona i Sandøy bør finnes i alle lavlandsstrøkene i fylket.

Fellestrekk. Kartene for de tre artene har flere trekk felles. De er vanligst i lavlandet (ikke bare mest samlet) rundt Trondheimsfjorden og går oppover de store dalførene i Sør-Trøndelag. De har spredte belegg i Namdalen. Det er påfallende luker i ytre fjordstrøk og på de store øyene på Møre- og Trøndelags-kysten, på Fosen nord for Åfjord, i ytre Namdal og i innlandsstrøkene. Selv om mye av kysten er preget av sure og dårlige bergarter, finnes det innimellom masser av løvkratt og eng på god jord, velegnet for både den ene og andre arten. Noen av lukene kan være reelle. For eksempel er ingen av de tre artene angitt i Iversens (1981) liste over floraen i Frøya. Men vi tror iallefall ikke at vårkål er så sjelden i kyststrøkene som figur 6 antyder.

Artene har også til felles at de har en svakt sørlig utbredelsestendens. Fra Trondheimsfjorden finnes de spredt til nordre Nordland og Sør-Troms,

Figur 6. Utbredelsen av vårkål *Ranunculus ficaria* i Midt-Norge basert på belegg og krysslister i Trondheimsherbariet

og alle har forekomster i Tromsø, som kanskje er en følge av innplantning av vårgleder?

Kartlegging av arter

Krysslistedata gir et verdifullt tillegg til herbariebelegg, spesielt når det dreier seg om arter som samles lite, og når det er liten fare for forvekslinger og feilbestemmelser, som vi mener er tilfellet for alle de tre artene. Som regel er det slik at krysslisterprikker fyller ut kartbildet som beleggsdata gir, men de kan også gi prikker i områder der belegg ikke finnes. Dette er særlig tydelig for kartbildet for maigull (figur 2).

Alle kartene er mangelfulle og særlig for Møre og Romsdal, der det (også) samles for lite og for lite systematisk for god florakartlegging av fylket. Kartene burde kunne gi et lite "spark bak" for å fylle noen huller i utbredelsen av de kartlagte artene og andre som dere tror er "uinteressante".

Hei, dere der ute! Samle mer, også av "vanlige arter"! Dere ser at alle mulige data kan komme til nytte når det gjelder å få bedre kunnskap om floraen i Midt-Norge. Hvordan karplanter bør samles og utstyres med de nødvendige data, ser dere på <http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/innsinnl.html>.

Litteratur

- Bele, B. 2002. Nettflora for Trøndelag. – Orebladet 2002-2: 9.
 - Fremstad, E. & Aune, E.I. 2005. Gule vårgleder: Kusymre, maria-nøkleblom og hagenøkleblom i Midt-Norge. – Orebladet 2005-1: 10-18.
 - Fremstad, E., Lyngstad, A. & Rønning, G. 2005. Gulveis *Anemone ranunculoides* – Blyttia 63: 177-185.
 - Gaarder, G. & Jordal, J.B. 2003. Regionalt sjeldne og truede plantearter i Møre og Romsdal. – Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadv. Rapp. 2003-1: 1-70.
 - Iversen, S.T. 1981. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Frøya kommune, Sør-Trøndelag. – K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. bot. Ser. 1981-8: 1-63.
 - Lid, J. & Lid, D.T. 2005. Norsk flora. 7. utg. Red.: Reidar Elven. – Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
 - Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. – Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
 - Moen, J. 1977. Flora og vegetasjon i Tromsdalen i Verdal med hovedvekt på Kaldvassmyra. – Hovedfagsoppgave Universitetet i Trondheim. 228 s., 1 kart.
 - Nordhagen, R. 1943. Sikilsdalen og Norges fjellbeiter. – Bergens Museums Skr. 22: 1-607.
 - Stueflotten, S. 2002. Planter i Rauma. – Rauma kommune. 155 s.
- NTNU, Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, 7491 Trondheim
Eli.Fremstad@vm.ntnu.no
Egil.Aune@vm.ntnu.no

Svartor *Alnus glutinosa* i Snillfjord

Av Egil Ingvar Aune

I Orebladet nr.1 – 2004 publiserte Eli Fremstad eit oppdatert kart over den til da kjente utbreiinga av svartor i Trøndelag. Til sist i artikkelen lova ho premie til dei av lesarane som i løpet av 2004-sesongen kunne ta belegg av nyfunn av arten (minst fem km frå tidlegare kjente funn), men det var ingen som kvalifiserte seg til påskjønning.

Kartet hos Fremstad (2004) viser at svartor er kjent frå sparsame føre-

komstar i ytre Hemne og på Hitra, men det var ingen funn på fastlandet mellom Hemnfjorden og Trondheimsfjorden i Snillfjord og Agdenes. Det har dei siste tiåra vore ein del botanisert i begge desse kommunane bl.a i samband med ymse vernesplanar; i ytre Agdenes også i samband med feltkurs i biologi ved NTNU (og føregjengarane). I Snillfjord har det nok vore gjort mindre, men alt Bretten (1974) dekte kommunen bra, men utan å finne svartor.

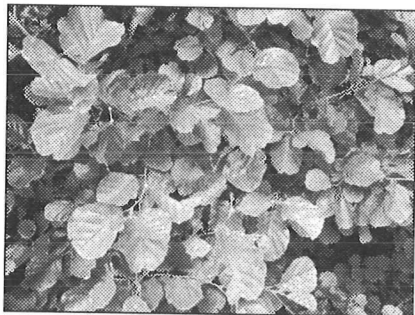
Sjølvs har eg lenge mistenkt at arten bør finnast i Snillfjord, da skilnadene frå veksestadene i ytre Hemne ikkje er store. I 2005 hadde eg nokre felt-dagar i Snillfjord i samband med eigne vegetasjonsundersøkingar og kartlegging av biologisk mangfald for Fylkesmannen og kommunen. Skogbrukssjef, miljøvernrådgivar og varaordførar Arild Johan Monsen fortalde da at han for fleire år sia hadde sett eitt svartortre ved Rottem (der Åstfjorden møter Hemnfjorden).

Om kvelden den 28. juli drog eg til Rottem og fann svartor eksakt der

Monsen hadde kryssa av på kartet mitt: Rett ovafor "kjerrevegen" nedafor den austre Rottemsgarden, like vest for Rottemselva (som vel dei fleste vil kalle ein stor bekk). Men det var ikkje berre eitt tre, men om-lag 15 større tre og eit tett kratt av mindre busker i ulike storleikar (figur 1 & 2). Det var så tett at det knapt fanst noko feltsjikt, og viste at her var det attgroande beite- og slåttemark som tidlegare berre har hatt få tre og busker. Belegg vart teke og levert herbarium TRH, men altså eit år for seint til å få "premie".

Figur 1. Kantskog på vestsida, langs nedre del av Rottemselva. Blanda lauvskog med innslag av svartor. Foto: Egil Ingvar Aune

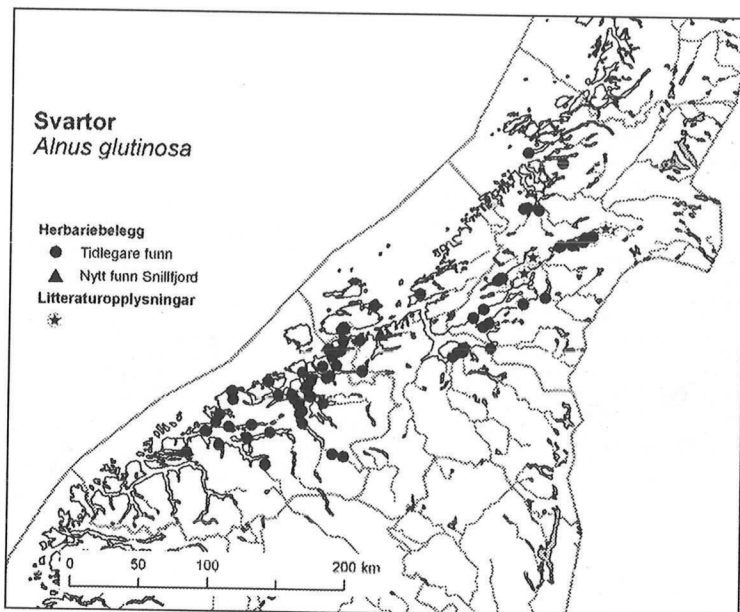

Figur 2. Lauv frå ei av svartorbuskene ved Rottem. Foto E.I. Aune.

Nedre del av elve-/bekkedalen ovafor vegen hadde mykje gråor *Alnus incana*, hassel *Corylus avellana*, osp

Populus tremula og selje *Salix caprea*, og noko bjørk *Betula pubescens*, rogn *Sorbus aucuparia* og hegg *Prunus padus*. I feltsjiktet er det innslag av noko kravfulle skogartar som skogburkne *Athyrium filix-femina*, sumphaukeskjegg *Crepis paludosa*, enghumbleblom *Geum rivale*, springfrø *Impatiens noli-tangere* og vendelrot *Valeriana sambucifolia*.

Nedafor vegen og ned til fjorden, mot ekrene på vestsida og hyttetomt-er på austsida, var det tilsvarande kantskog, men her også med eit markert innslag av til dels grov svartor *Alnus glutinosa*. Området ved Rot-

Figur 3. Kart over den kjente utbreiinga av svartor *Alnus glutinosa* i Midt-Noreg. Kartet er meint å vise det som er kjent for Nord- og Sør-Trøndelag, men er ufullstendig for Møre og Romsdal.

tem hadde eit variert plantedekke og i alle fall ein "halvrik" flora som eg gjerne skulle ha bruka meir tid på, bl.a gjeld det blandingsskogar med mykje hassel. På vegkantane var fagerperikum *Hypericum pulchrum* vanleg.

Figur 3 viser eit nytt kart over den kjente utbreiinga av svartor i Midt-Noreg. For Sør- og Nord-Trøndelag vil eg tru at det viser dei kjente forekomstane. Her byggjer kartet på herbariebelegg frå Vitskapsmuseet (herb. TRH) og Naturhistorisk museum i Oslo (herb. O), kystplantekartoteket i Oslo (grunnlaget for Fægri 1960) og litteraturopplysningar frå Gravås (1970) og Prestø (2000). For Møre og Romsdal er berre vist belegg frå TRH og kartet er klart ufullstendig for dette fylket. Det finst nok belegg både i O og BG, og ikkje minst mykje litteratur.

Kartet viser at det framleis er grunn til å sjå etter svartor fleire stader i Trøndelag, f.eks. på Fosenhalvøya og dei ytre delane av Trondheimsfjorden. Den eine prikken på Fosenhalvøya er eit gammalt belegg i Oslo: Bjugn, "prope Ervik", samla av J.M. Norman i 1882. Nyare florkartleggingar i Bjugn og Ørland nemner ikkje arten (sjå Prestø & Lyngstad 2002 og Engan & Bratli 2002).

Avdelingsingeniør Jan Erik Eriksen ved Naturhistorisk museum skal ha takk for hjelp med materiale frå O.

Litteratur

- Bretten, S. 1974. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Snillfjord kommune, Sør-Trøndelag. – K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. bot. Ser. 1974-2: 1-24.
- Engan, G. & Bratli, H. 2002. Biologisk mangfold i Ørland kommune – NIJOS-rapport 12-2002: 1-66.
- Fremstad, E. 2004. Svartor i Trøndelag. – Orebladet 1-2004: 4-10.
- Fægri, K. 1960. Maps of distribution of Norwegian vascular plants. I. Coast plants. – Univ. Bergen Skr. 26: 1-134, 54 pl.
- Gravås, A. 1970. Svartor (*Alnus glutinosa*). Med spesiell vekt på forekomstene i Nord-Trøndelag. – Hovedoppgave Norges landbruks-høgskole. 51 s. Upubl.
- Prestø, T. 2000. Svartor *Alnus glutinosa* i Mosvik. – Orebladet 2 - 2000: 6-7
- Prestø, T. & Lyngstad, A. 2002. Biologisk mangfold i Bjugn kommune. – NTNU Vitensk. mus. bot. Notat 2002-8: 1-79.

NTNU, Vitskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie, 7491 Trondheim
Egil.Aune@vm.ntnu.no

Norsk botanisk forening, Trøndelagsavdelinga

Postadresse: Vitenskapsmuseet, Seksjon for naturhistorie,
7491 Trondheim

e-post: nbf.tla@vm.ntnu.no

Referat fra årsmøte i Norsk botanisk forening, Trøndelagsavdelinga, år 2006, mandag 6. mars

Møtet vart holdt i auditoriet i Suhmhuset, Vitenskapsmuseet, Trondheim. Møtet starta kl. 19⁰⁰.

Det var 19 medlemmer til stede.

DAGSORDEN

1. Konstituering
2. Årsmelding 2005
3. Regnskap 2005
4. Kontingent for 2007
5. Arbeidsplan for 2006
6. Budsjett for 2006
7. Valg

1 - KONSTITUERING

Møtet vart åpna av leder Arne Sigurd Odland som ønska velkommen og stod for konstitueringa av møtet.

Innkalling og dagsorden vart godkjent (enstemmig)

Disse møtefunksjonærene vart valgt:

Møteleder: Arne Sigurd Odland (enstemmig)

Referent: Egil Ingvar Aune (enstemmig)

Protokollunderskrivere: Harald Nissen og Frode Morken (begge enstemmig)

2 - ÅRSMELDING 2005

Styrets årsmelding (se nedafor) vart presentert av møteleder. Under gjennomgangen vart det gjort oppmerksom på et par trykkfeil (som er oppretta nedafor).

Innledning

Året 2005 har vært preget av jevn aktivitet og god oppslutning om foreningens arrangementer. Medlemsmøtene har inneholdt faglig spennende og varierte tema med engasjerte foredragsholdere. Det har vært en god bredde i ekskursjonsaktiviteten, der bl.a en vellykket soppekursjon (i samarbeid med Trondheim nyttevekstforening) fikk samlet inn et betydelig antall sopparter.

NBF-TLA har heller ikke i 2005, i likhet med de siste foregående år, gjennomført egne botaniske undersøkelser, dvs. lokalfloraprojekt og tilsvarende. Ordlyden i vedtekter, §4 som sier "*Foreningen skal stimulere til botaniske undersøkelser av ulik art*", er imidlertid en utfordring. Spørsmålet om frivillige organisasjoners deltakelse i "oppdragsundersøkelser" har vært diskusjonstema i forbindelse med vårt engasjement i SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold) der NBF er én av tolv tilsluttede organisasjoner. Relevante problemstillinger knyttet til denne typen innsats vil bli forsøkt klargjort i løpet av 2006. Mer informasjon og dialog er trolig ett av stikkordene her.

Markedsføring er ansett som en viktig del av foreningsarbeidet som er gitt relativt høy prioritet i 2005. Men vi ser at det er rom for forbedringer. Noen eksempler på det er konkretisert under enkeltposter i punkt 5, lenger bak i årsrapporten.

Antall medlemmer

NBF-TLA hadde per 31. desember 2005 i alt 160 (151) medlemmer, herav 117 (105) A-medlemmer, 36 (38) B-medlemmer og 7 (8) C-medlemmer. Tallene i parentes er fjorårets.

Kontingent

Årskontingenten har vært henholdsvis kr 370, 135 og 105 for A-, B- og C-medlemmer.

Styret har bestått av:

Arne Sigurd Odland, leder
Egil Ingvar Aune, sekretær
Linda Dalen, kasserer

Marthe Gjestland, styremedlem
Trygve Devold Kjellsen, styremedlem
Berit Forbord Moen, styremedlem

Ekskursjonskomité:

Anders Lyngstad
Thyra Solem
Dag-Inge Øien

Revisorer:

Bodil Wilmann
Per Arild Aarrestad

Redaktør for Orebladet:

Svein Terje Båtvik

Valgkomité:

Olga Hilmo
Line Johansen ("suppleant" oppnevnt av styret til erstatning for den årsmøtevalgte Liv S. Nilsen som meldte seg ut i løpet av året)

Møter

Det har vært avholdt seks medlemsmøter i 2005 med et oppmøte som har variert mellom 20 og 29; gjennomsnitt 24. Hovedinnslag på møtene har vært foredrag om ulike botaniske tema, men innledningsvis har det blitt formidlet noe innformasjon fra styret til medlemmene. Møtene har sammen med ekskursjonene utgjort de klart sentrale bærebjelkene i foreningens virksomhet i 2005.

7. mars:	Årsmøte. Stipendiat Sølvi Wehn: Å botanisere fra fly
4. april:	Professor Asbjørn Moen: Naturinntrykk fra Sør-Afrika med hovedvekt på myr
2. mai:	Museumslektor Ane S. Guldahl og fagkonsulent Tommy Prestø: I fri dressur blant ville og tamme vekster i Ringve botaniske hage.
3. okt.:	Fagkonsulent Tommy Prestø: Skogvern i Midt-Norge - verner vi det riktige?
7. nov.:	Fagkonsulent Vibekke Vange: En rødknapp forteller
5. des.:	Studiekonsulent Arne Jakobsen: Sildrer fra fjern og nær

Annonsert møte 7. februar måtte avlyses pga. sykdom.

Ekskursjoner

Det ble avvirket fire ekskursjoner. I tillegg kommer villblomstenes dag som til sammen utgjorde en rekke turer både i Trondheim og distriktene. Uheldige omstendigheter førte til at annonsering uteble både i Kunnskapskalenderen og Adresseavisen, med lav oppslutning lokalt som følge av dette, men likevel godt oppmøte i distriktene der det hadde foregått lokal annonsering. Møtet 2. mai på Ringve hadde for øvrig langt på vei vel så mye et ekskursjonspreg som typisk "møte", ved at "foredraget" ble fremført blant plantene utendørs, mens avslutningen foregikk mer klassisk med kake, kaffe og lodd innendørs.

Mandag 9. mai	Vårtur langs Ladestien. Leder Thyra Solem. 27 deltakere.
Mandag 4. juli	Åpen dag på Sølendet, Brekken i Røros. Ledere Asbjørn Moen og Dag-Inge Øien. 20 deltakere.
Lørdag 27. august	Litlgrevsjøen i Skaun. Leder Dag Inge Øien. 3 deltakere.
Lørdag 17. september	Soppekursjon til Frosta. Ledere Thyra Solem og Sigmund Sivertsen. 11 deltakere.

Villblomstenes dag (søndag 19. juni)

- Trondheim: Kuhaugen. Turleder: Thyra Solem. 1 deltaker.
- Trondheim: Teisendammen. Turleder: Asbjørn Moen. 15 deltakere.
- Trondheim: Tomsetlia. Turleder: Liv Nilsen. 3 deltakere.
- Malvik: Malvikodden (i samarbeid med Trondheim nyttevekstforening).
Turledere: Stephen Barstow, Sigrid Lindmo, Jan-Erik Kofoed og Jarle I. Holten. 15 deltakere.
- Stjørdal: Storvika - Moldvika. Turledere: Tor Bjørgen og Arnt Steinvik. 3 deltakere.
- Meldal: Rike kløfter i Saudaudin og Resfjellet. Turledere: Ingrid Bjørklund og Arild Krovoll. 23 deltakere.
- Hemne: Naturstiløypa ved Skeiet opp for Vinjeøra (samarbeid med Hageselskapet Hemne). Turledere: Martin Steinveg og Egil Ingvar Aune. 29 deltakere.
- Overhalla: Planter langs den gamle ferdselsveien Øysvollen - Tranmyra.
Turledere: Helga Saksen Hammer og Anne Frøseth Opdal. 20 deltakere.

Andre arrangementer

4. sept.:	Høstdag ved Haukvatnet, Trondheim i regi av Trondheimsregionens Friluftsråd i samarbeid med Forum for Natur og Friluftsliv (FNF). Linda Dalen og Egil Ingvar Aune deltok med uformell spørrekonkurranse og utdeling av brosjyrer.
18. sept.:	Sopputstilling på Ringve, i samarbeid med nyttevekstforeningen og Ringve botaniske hage. Et svært godt soppår førte til en rikholdig samling.

Andre aktiviteter

- Orebladet har kommet ut med to nummer på til sammen 68 sider i 2005
- Nettsidene til NBF-TLA (http://www.ntnu.no/vmuseet/nathist/nbf_tla/) har vært redigert av Egil Ingvar Aune
- Lokalfloraprojektet. Ingen aktivitet i løpet av 2005

Markedsføring

- Orebladet. Er velredigert, med tiltalende omslag, god og rikholdig artikelsamling vitner om en oppegående forening og kan fungere som god markedsføring. Møte- og ekskursjonsprogram trykkes i forkant av påfølgende halvår. Men bladet når neppe langt ut over medlemsskaren
- Villblomstenes dag. Et svært utadrettet tiltak som har stort potensial til å spre positiv kunnskap om foreningen. Dette er avhengig av tilstrekkelig annonsering og tekstomtale i avisene, som sviktet en del i 2005
- Kunnskapskalenderen: Her falt NBF-TLAs arrangementer ut høsten 2005 pga. en misforståelse. NBFs arrangementer er annonsert under vignetten til Byen, bygdene og kunnskapen i Adresseavisen (som for høsten 2005 ble tatt inn gratis pga. utelatelsen i Kunnskapskalenderen). For øvrig be tales annonsering i forhold til spalteplass, som gir vesentlig bedre uttelling enn egen annonsering
- Nettsidene. Disse er blitt kontinuerlig oppdatert med hensyn til program, arrangementer m.m.
- Adresseavisen: Annonsering her er omtalt ovenfor. Møtene våre er også med i UT-guiden i KulturAdressa (både som papirutgave og nettutgave)

Årsmeldinga vart enstemmig godkjent

3 - REGNSKAP 2005

Regnskapet med revisjonsberetning vart lagt fram av kasserer.

	Resultat 01.01.05 - 31.12.05		Budsjett for 2005 vedtatt av årsmøtet 07.03.05	
	Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)	Utgifter (=debet)	Inntekter (=kredit)
Kontingent		16 086,00		15 000
Administrasjon	4 950,50		4 000	
Orebladet	8 523,00		8 000	
Møter inkl. loddsalg		1 616,50	1 000	1 000
Sopputstilling		215,00	500	500
Lids Flora	35,00			
Reiser	2 697,00		4 000	
Annonser	373,00		3 000	
Lokalfloraprojektet	0,00		2 000	
Renter		139,19		100
Sum:	16 578,50	18 056,69	22 500	16 600
Resultat (overskudd)	1 478,19			5 900 (undersk.)
Sum:	18 056,69	18 056,69	22 500	22 500

Egenkapital

	Debet	Kredit
Egenkapital 31.12.04		60 132,20
Resultat 2005		1 478,19
Egenkapital 31.12.05	61 610,39	
Sum:	61 610,39	61 610,39

Balanse

	Debet	Kredit
Kasse	2 453,00	
Kapitalkonto	31 934,56	
Driftskonto	23 564,33	
Debitorer	3 658,50	
Kreditorer		-
Egenkapital		61 610,39
Sum:	61 610,39	61 610,39

Regnskapet vart enstemmig godkjent

4 - KONTINGENT FOR 2007

Møteleder refererte styrets forslag:

Styret setter ikke fram noe forslag om endring av de lokale kontingentsatsene i forhold til dem som gjelder, og forslaget til vedtak blir:
De lokale kontingentsatsene for 2007 holdes uendret, dvs. kr 108 for A-medlemmer og kr 105 for B- og C-medlemmer.

Forslaget vart enstemmig vedtatt

5 - ARBEIDSPLAN FOR 2006

Møteleder presenterte styrets forslag:

–	5 medlemsmøter om våren, 3-4 medlemsmøter om høsten Programmet for 2006 vektlegger variasjon i tema, faglig relevans forent med populært budskap og allment fengende titler. En vurderer mulighet for skriftlig redigering av fremførte foredrag, som egen utgivelse eller publisering på nettet. Organisering og tildeling av ressurser for et slikt formål vil bli avklart
–	3-5 ekskursjoner i løpet av sommerhalvåret
–	Villblomstenes dag, 18. juni: Foruten et godt og variert program, vektlegges markedsføring (se nedenfor). Det legges opp til 8-10 arrangementer
–	Orebladet Utgis med to nummer, til sammen 60-80 sider. Kostnader ved (delvis) fargetrykk av bilder bør avklares og vurderes
–	Fortsatt deltakelse i FNF Sør-Trøndelag (Forum for Natur og Friluftsliv)
–	SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold) SABIMA er i hovedsak et talerør for mange av sakene NBF står for når det gjelder bevaring og forvaltning av det biologiske mangfoldet. NBFs deltakelse i samarbeidsrådet bestemmes av Landsmøtet i NBF. Styret i NBF-TLA har tatt kontakt med leder for hovedstyret i NBF for avklaring av premissene for foreningens engasjement i SABIMA. NBF-TLA vil arbeide for bedre informasjonsutveksling, både innad i NBF og mot sekretariatet i SABIMA
–	Markedsføring Videreføring av aktivitetene i 2005, der vi i enda større grad vektlegger kvalitets-sikring og oppfølging av annonser og omtale i Adresseavisen (ev. ordne med reportasje i forkant av viktige arrangement som Villblomstenes dag m.m.)
–	Landsmøtet NBF-TLA stiller med to representanter på møtet som holdes på Bolærne, Nøtterøy 19.-21. mai 2006
–	Lokalfloraprojektet og rødlisteprojektet Innsatsen her må vurderes og avklares i løpet av året

Arbeidsplanen vart enstemmig godkjent

6 - BUDSJETT FOR 2006

Kassereren la fram styrets forslag:

	Utgifter	Inntekter
Kontingent		16 000
Administrasjon	4 000	
Orebladet	10 000	
Møter inkl. loddsalg	1 500	1 500
Reiser	6 000	
Annonser	4 000	
Diverse (f.eks. lokalfloraprojektet)	2 000	
Renter		100
Sum:	27 500	17 600
Resultat (underskudd)	-9 900	
Sum:	17 600	17 600

Det vart stilt spørsmål om noe av foreningas egenkapital bør anses som bundet støtte til "florakartlegging". Fra styret vart det svart at disse forpliktelsene må være oppfylt gjennom utgivelsen av "Planter i Trondheim gjennom tusen år" i 1999.

Budsjettet vart enstemmig godkjent

7 - VALG

Valgkomiteens innstilling (signert av Olga Hilmo og Line Johansen) vart utdelt og presentert av møtelederen:

Innstilling fra valgkomiteen:

Verv/Innehaver	Status		Forslag fra valgkomiteen
<u>Leder</u> (velges for ett år)			
Arne Sigurd Odland	På valg	Stiller til gjenvalg	Arne Sigurd Odland
<i>Forslaget bifalt ved akklamasjon</i>			
<u>Styremedlemmer</u> (velges for to år)			
Marthe Gjestland	På valg	Stiller ikke til gjenvalg	Sverre Lundemo
Egil Ingvar Aune	På valg	Stiller til gjenvalg	Egil Ingvar Aune
<i>Begge forslaga bifalt ved akklamasjon</i>			
Linda Dalen	Ikke på valg		
Trygve Devold Kjellsen	Ikke på valg		
Berit Forbord Moen	Ikke på valg		
<u>Revisor</u> (velges for to år)			
Bodil Wilmann	Ikke på valg		
Per Arild Aarrestad	På valg	Stiller til gjenvalg	Per Arild Aarrestad
<i>Forslaget bifalt ved akklamasjon</i>			
<u>Ekskursjonskomité</u> (velges for to år)			
Anders Lyngstad	Ikke på valg		
Thyra Solem	På valg	Stiller ikke til gjenvalg	Trond Einar Brobakk
Dag-Inge Øien	På valg	Stiller til gjenvalg	Dag-Inge Øien
<i>Begge forslaga bifalt ved akklamasjon</i>			

Verv/Innehaver	Status		Forslag fra valgkomiteen
Redaktør Orebladet (velges for to år)			
Svein Terje Båtvik	Ikke på valg		
Valgkomité (velges for to år)			
Olga Hilmo	På valg	Stiller ikke til gjenvalg	
Liv S. Nilsen	Utmeldt	Erstattet av Line Johansen	[Styret vil legge fram forslag på møtet]

Representanter til landsmøtet (velges i landsmøteår som er partallsår, første gang i 2006)			
Landsmøtorepresentant 1	På valg		Arne Sigurd Odland
Landsmøtorepresentant 2	På valg		Linda Dalen
Vararepresentant	På valg		Egil Ingvar Aune
Alle tre forslaga bifalt ved akklamasjon			

Styret la fram forslag på ny valgkomité:
 Stephen Barstow (ny og velges for to år), Line Johansen (har fungert som "suppleant" og velges for ett år)

Begge forslaga bifalt ved akklamasjon

Møte heva kl. 19⁴⁰

Egil Ingvar Aune (sign.)
 (referent)

Harald Nissen (sign.)
 (protokollunderskriver)

Frode Morken (sign.)
 (protokollunderskriver)

Villblomstenes dag 18. juni 2006 i Trøndelag

Av Berit Forbord Moen

Tilbudet om arrangement under Villblomstenes dag i år er så langt fem turer i Trondheimsdistriktet, tre turer i Sør-Trøndelag, nærmere bestemt i Malvik, Orkdalen og Hemne og én tur i Nord-Trøndelag, i Stjørdal.

Det er fortsatt mulig å melde seg som turleder, og husk det skal være turer som ikke er forbeholdt spesialister, men som skal bidra til botanisk interesse generelt. Turen kan gjerne gå i ditt nærmiljø, og det viser seg at folk setter pris på at det legges opp til kafferast og en lugn tone. Dersom du vil ta på deg en slik tur kan du

sende e-post til berit.moen@ngu.no eller kontakte meg på telefon 90 53 10 15 innen 16.mai. Turledere vil få en flott T-skjorte med blomstermotiv.

I år vil vi forsøke å bli flinkere til å få ut informasjon om arrangementene i aviser og plakater. Turlederne og ellers alle medlemmer i botanisk forening må bidra med å formidle informasjon om årets Villblomstenes dag. Ikke minst er familie og venner potensielle deltakere som bør inviteres med på søndagstur for å lære mer om vakre, ville vekster.

Ansvar	Sted	Oppmøte	Tid	Merknad
Trondheim:				
Inger Gjærevoll	Lippes Arboretum	P-plassen ved Lavollen	11.00	
Thyra Solem	Kuhaugen	Skyåsveien 19	11.00	
Trond Arnesen	Tømmerdalen	P-plassen i Tømmerdalen	11.00	Noe usikkerhet knyttet til gjennomføringen
Asbjørn Moen og Berit Forbord Moen	Teisendammen	Byåsen butikkssenter	11.00	
Arne Sigurd Odland, Sverre Lundemo	Lade, Devlebukta	P-plassen ved Devlebukta	10.00	
Orkdal:				
Ingrid Bjørklund	Orkdalen	–	–	Konkretisering av sted og tid vil komme seinere

Malvik:				
Jan-Erik Kofoed, Sigrid Lindmo, Jarle Inge Holten, Stephen Barstow	Malvikodden	Malvik sentrum ved solsenteret	11.00	Tur i samarbeid med Nyttevekstforeningen
Hemne:				
Martin Steinveg, Egil Ingvar Aune	Storoddan	Storoddan	11.00	Tur i samarbeid med Hageselskapet Hemne
Stjørdal:				
Tor Bjørgen og Arnt Steinvik	Storvika – Molovika	Storvika	10.00	

Direktoratet for naturforvaltning har bevilget kr. 40 000 til Villblomstenes dag for 2006. Red.

Ekskursjoner NBF Trøndelagsavdelingen 2006

Onsdag 10. mai. Opplev våraspektet i Ladefjæra

Alger er hovedtema for denne turen som går til fjæra ved sponhuset på Lade i Trondheim. Frammøte på bussholdeplassen ved Ringve museum (nordsida) kl 18.00

Leder: **Trond Einar Brobakk**

Søndag 18. juni. Villblomstenes dag

Se eget program

Mandag 3. juli. Åpen dag med omvisning i Sølendet naturreservat på Brekken

På Sølendet finner vi store rikmyrer med overdådig blomstring av orkideer som brudespore og lappmarihand. I reservatet drives det aktiv skjøtsel for å hindre gjengroing av de artsrike slåttemyrene. Det vil bli en demonstrasjon av skjøtelsesmetodene som brukes. Omvisning ved botanikere fra Vitenskapsmuseet under ledelse av professor **Asbjørn Moen**. Frammøte kl. 12.00 på parkeringsplassen ved Sølendet naturreservat. Avkjørsel ved brua over Glåma. Beregn tre timers kjøring fra Trondheim

Lørdag 26. august. Dagstur til Liavatnet på Frosta

Liavatnet er et av de botanisk rikeste og mest interessante vatna i Norge.

Langs strandkanten vokser blant annet svartolder, sjøsvaks, kjempepiggeknope og gul frøstjerne. I vatnet finnes mange tjønnaksarter, og rødlistearten blanktjønna *Potamogeton lucens* er den mest sjeldne av disse. Rundt vatnet er det svært artsrike skogområder som vi kan se på hvis vi får tid. Transport med privatbil. Frammøte 09.00 ved Vitenskapsmuseet. Ring 73 59 22 60 innen torsdag 24. august for påmelding og informasjon om biltransport. Leder: **Anders Lyngstad**

Lørdag 9. september.

Soppekursjon

Ekskursjonen er i samarbeid med Nyttevekstforeningen. Vi drar på tur for å samle sopp til utstillingen dagen etter (se nedenfor). Dette er altså ingen tur for å samle matsopp! Oppmøte på Vitenskapsmuseet og transport til aktuelle ekskursjonsmål (ikke bestemt ennå) med personbiler. Avreise kl. 10.00. Påmelding til telefon 73 59 22 60 seinest onsdag 6. september.

Ledere: **Marthe Gjestland, Sigmund Sivertsen, Thyra Solem**

Søndag 10. september blir det soppstilling i samarbeid med Nyttevekstforeningen i lokalene til Ringve botaniske hage kl. 14.00-20.00.

Ansvarlige for utstillingen:
Ekskursjonslederne

Årsmelding for Norsk botanisk forening (NBF) 2005

Hovedstyret for 2005 har bestått av:

Mats G. Nettelbladt, leder
Jorunn M. Haugen, nestleder
Solveig Vatne Gustavsen, kasserer
Gunnar Engan, sekretær
Per Fadnes, styremedlem
Anne Bjune, styremedlem

Varamedlemmer har vært Svein T. Båtvik og Roger Halvorsen. **Revisorer** var Odd Stabbetorp og Stein Flatby. **Representant i SABIMA** har vært Jorunn M. Haugen.

Styret har avholdt to ordinære styremøter (19. februar og 15. oktober). I tillegg har styresaker blitt behandlet per e-post.

Ansatte: J. Wesenberg har arbeidet som daglig leder/redaktør i 80% stilling. May Berthelsen har arbeidet på timebasis (ca. 200 timer) som nasjonal koordinator for Villblomstenes dag. Even Woldstad Hanssen har arbeidet i 100% stilling på Rødlisteprojektet. Asbjørn Lie, Jorunn Karlsen og Beate Strøm har arbeidet på timebasis på VOX-projektet.

Deltakelse på møter etc. utenfor NBF:

M. Nettelbladt deltok på Systematikdagar på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm 27.-28. november.

Saker:

Florakartlegging i 2005: Det ble arrangert to svært vellykkede florakartleggingssamlinger med NBF som medarrangør:

- 1) Sarpsborg kommune i Østfold, 29/6 – 3/7
- 2) Saltdal kommune i Nordland, 20-24/7.

Nordisk botanikk møte: Dette årlige møtet ble holdt på Notö Naturvetenskapliga station, Åland, med Carl-Adam og Eeva Häggström som vertskap. Fra NBF deltok Mats Nettelbladt, Per Fadnes og May Berthelsen. Ellers deltok representanter fra de botaniske

foreningene i Sverige og Danmark.

Villblomstenes dag: Villblomstenes dag ble arrangert for fjerde gang i Norge den 19. juni 2005, sammen med Danmark, Sverige, Finland, Åland, Færøyene, Island og Grønland. En oppsummering av arrangementet er publisert i Blyttia nr. 4 for 2005. 2005 var det siste året i en treårig prosjektperiode med økonomisk støtte fra Nordisk Ministerråd. I tillegg fikk Villblomstenes dag innvilget kr. 45 000 i støtte fra FRIFO i forbindelse med Friluftslivets år. Den årlige DN-støtten til arrangementet gikk i 2005 ned fra kr. 40 000 til kr. 20 000. M. Berthelsen har arbeidet på timebasis som landskoordinator. NBF har vært nødt til å ta inn betydelige deler av bevilgningene for Villblomstenes dag som overhead til foreningens drift. En del av dette vil måtte brukes i 2006 da Villblomstenes dag, og indirekte dermed også NBF, ser ut til å få langt trangere økonomiske rammer.

Rødlisteprosjektet/Prosjekt "Floravokter": E.W. Hanssen har vært ansatt som prosjektkoordinator i SABIMA med ansvar for Rødlisteprosjektet, registrering av karplanter og sopp. Han styrer NBFs floravokterprosjekt og arbeider 50% for NBF. Rundt 100 personer har bidratt med registreringer av rødlista karplanter. Even har hatt faglig ansvar for utarbeidelse av handlingsplan for rød skogfrue etter oppdrag fra DN. NBF får en overhead på kr. 23 000 fra rødlisteprosjektet for 2005.

VOX-prosjektet: Agder botaniske forening har fått midler fra Studieforbundet natur og miljø til et pedagogisk utviklingsprosjekt, som har foregått ved Agder naturmuseum og botaniske hage og Høgskolen i Agder. En egen prosjektkonto er opprettet. Økonomien er fullstendig separat fra NBFs økonomi, men NBFs kontoer brukes som mellomstasjon til betaling av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Det er gjort en avtale om en ca 3% overhead til NBF når prosjektet avsluttes.

Internett-presentasjon: NBFs internett-sider blir fortløpende oppdatert av vår daglige leder. NBFs plantefotoarkiv blir priori-

tert. Arkivet mottok en stor mengde nye bilder etter feltsesongen 2005. Oppdatering av arkivet er ennå ikke fullført, slik at antall innsendte bilder siste år foreløpig ikke lar seg anslå. S.V. Gustavsen har på dugnadsbasis arbeidet med scanning av gamle og utgåtte Blyttia-hefter, og har rukket over fire hefter i løpet av 2005. Formatering og opplenking av disse er fortsatt ikke gjennomført.

Blyttia: Blyttia er utgitt med fire hefter med i alt 216 sider. Utgivelsene har vært tidsmessig i rute. J. Wesenberg er ansatt som redaktør. Redaksjonskomiteen har bestått av Trond Grøstad, Klaus Høiland, Thor H. Melseth og Finn Wischmann. Siste nummer av Blyttia ble sendt til alle B-medlemmer som et ledd i en kampanje for å få flere A-medlemmer. På slutten av året ble det gjennomført en runde med prisforespørsler fra trykkerier, noe som resulterte i at vi fant et trykkeri som tilbyr ca. 25% lavere pris enn det vi har brukt hittil (ca. kr. 15 000 per nummer mot tidligere kr. 20 000). Det betyr at Blyttias trykkeutgifter blir lavere neste år. Samtidig har Posten omorganisert bladportovaltene, og den nye portoen blir ca. 20% dyrere enn i 2005 (ca. kr. 5 500 per nummer mot ca. kr. 4 500 i 2005).

Daglig leder: NBF har hatt J. Wesenberg ansatt som daglig leder i tillegg til redaktørstillinga. Samlet stillingsprosent er 80. Daglig leder har administrert medlemsarkiv, inn/ut-post, samt stått for den daglige føringen av regnskapet. Videre har han arbeidet med NBFs internett-sider og stått for daglig kontakt med medlemmer og interesserte, deriblant en betydelig mengde spørsmål fra publikum per e-post om planter. Daglig leder har også stått for salg/utsending av *Flora Nordica* via NBF med noe hjelp fra styret.

Medlemsutvikling: Antall medlemmer har i 2005 vært 1467 (av dem 1318 hovedmedlemskap). NBF har som helhet hatt 3,9% nedgang i antall hovedmedlemskap (53 medlemskap).

Red.

INNHOLD

Lederen har ordet	3	Foreningsstoff	
Ekstra medlemsmøte 6. juni	4	Referat fra årsmøte i Norsk botanisk forening, Trøndelagsavdelinga, år 2006, mandag 6. mars	16
Artikler			
Eli Fremstad og Egil Ingvar Aune:		Berit Forbord Moen:	
Flere gule vårgleder:		Villblomstenes dag 18. juni 2006 i Trøndelag	27
Maigull, gullstjerne og vårkål	5	Ekskursjoner NBF Trøndelagsavdelingen 2006	28
Egil Ingvar Aune:		Årsmelding for Norsk botanisk forening (NBF) 2005	29
Svartor <i>Alnus glutinosa</i> i Snillfjord	12	Møteprogram for høsten 2006	32

STOFF TIL NESTE NUMMER AV OREBLADET

For at bladet skal fortsette å gi en presentasjon av plantelivet i Trøndelag, må alle som har noe å bidra med ta kontakt med redaksjonen. Det kan dreie seg om nærmest hva som helst av botanisk stoff med tilknytning til vårt område, små og større artikler f.eks om hvilke prosjekter og botaniske aktiviteter som forskere og studenter driver med, artikler med botanisk tilsnitt innenfor tema som alger, sopp, moser, lav, karplanter, habitater, plantekjemi, plantefysiologi, planteanatomi, plantemedisin, autøkologi, landskapsøkologi, fenologi, plantegeografi, taksonomi, inventeringer, floraprosjekter, sjekklister, forvaltning, undervisning, oppskrifter, osv.; notiser om interessante funn (gjerne med foto), tips om ekskursjonsområder, bokomtaler, og ideer til foreningsaktiviteter kan være noen eksempler.

Frist for manuskripter til høstnummeret: 1. november 2006

Svanholm Olav Dahle
Bugges vei 6 B
7051 TRONDHEIM

B

Returadresse: -
18 5 06 m

Norsk botanisk forening
Trøndelagsavdelingen
Vitenskapsmuseet
Seksjon for naturhistorie
7491 Trondheim

Møteprogram for høsten 2006

Alle møtene starter kl. **19.00**, og foredragene etterfølges av ei enkel servering og sosialt samvær. Møtene holdes i Trondheim, og møtestedet er Vitenskapsmuseet, i auditoriet i Suhmhuset, Elvegata 6 (samme hus som Middelalderutstillinga og Café Magasinet; inngang til museets gårds plass enten fra hjørnet Elvegata/Kalvskinnsgata eller fra Gunnerus' gate).

Mandag 2. oktober: Frostresistens hos gran og furu

Trygve Devold Kjellsen vil fortelle oss om noen av de mekanismene som gjør at bartrea kan overleve med grønne blad (nåler) gjennom heile vinteren. Trygve er stipendiat (Ph.D-student) ved plantefysiologigruppa ved Institutt for biologi, NTNU.

Mandag 6. november: Verden rundt med 80 arter – som smaker

Stephen Barstow gir oss botaniske smakebiter fra heile verden. Vi får servert en rikholdig meny av spiselige sjeldenheter på en verdenstur som tar oss blant annet innom New Zealand, Tasmania, Japan, Kina, Sibir, Usbekistan, Kaukasus, Italia, England, Canada, USA, Mexico og Chile. De fleste arter som omtales finner vi allerede i norske hager som prydeplanter. På veien skal vi også en liten tur innom Norge for å se på en gruppe arter i vår hjemlige flora som er nesten ukjent som matplanter her til lands, men derimot viktige matplanter i andre verdensdeler.

Mandag 4. desember: Danske orkideer

Karen Thingsgaard har de siste åra vært stipendiat ved Vitenskapsmuseet og forsket på "allopolyploid artsdannelse hos torvmoser", men Karen behersker også mer "publikumsvennlig" botanikk og har for fire år siden underholdt oss i Trøndelagsavdelinga med lysbilder fra Rodrigues. Denne gangen vil hun fortelle oss om orkideer i sitt opprinnelige hjemland Danmark. Den danske floraen har mange arter av orkideer, eller "gøgeurter", felles med den norske floraen, men det er også flere sørlige arter/underarter som vi mangler.